

Lukiokoulutuksen yksikköhinnan harkinnanvaraisen korotuksen hakeminen vuodelle 2026

KHALL 22.09.2025 § 320
2636/02.02.02/2025

Valmistelija

Fabig Mari

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 24 §:n 2 momentin nojalla korottaa lukion yksikköhintaa erityisestä muusta syystä kuin lukiolle myönnetyn erityisten koulutustehtävän perusteella. Hakemukset lukiokoulutuksen yksikköhinnan korottamiseksi vuodelle 2026 tulee jättää Opetushallituksen hakemuspalveluun 1.9.2025–23.9.2025.

Yksikköhinnan harkinnanvaraisen korotuksen myönnön laskentaperusteena käytetään hakijan lukiokoulutuksen ja sen järjestämisen olosuhteiden erityispiirteitä, jotka tukevat yksikköhinnan harkinnanvaraista korotusta. Yksikköhinnan harkinnanvaraisen korotuksen peruste voi olla esimerkiksi akuutti opiskelijamäärän suuri suhteellinen väheneminen, ruotsinkielisen koulutuksen järjestäminen suomenkielisellä alueella (pieni yksityinen koulutuksen järjestäjä, jonka opiskelijakohtaiset kustannukset ovat suuret) tai laskennallisia yksikkökustannuksia selvästi korkeammat kunnallisen koulutuksen järjestäjän opiskelijakohtaiset kustannukset, kun pieni koulutuksen järjestäjä sijaitsee harvan lukioverkon alueella. Hakutiedotteen mukaan yksikköhinnan harkinnanvaraista korotusta ei myönnetä lukiokoulutuksen valtiosuusuudistukseen sisältyvän yksikköhinnan määräytymisperusteiden muutoksen vuoksi pienenevän yksikköhinnan kompensoimiseen.

Lukiokoulutuksen rahoitusuudistuksen taloudellisten vaikutusten on hallituksen esityksessä (HE159/2024) arvioitu siirtymäajan jälkeen kuntakohtaisesti olevan enimmillään 24 %. Ko. vaikutus koskee Kankaanpään kaupunkia, jonka lukiokoulutuksen yksikköhinta pienenee noin 8 % jo vuonna 2026. Samaa aikaan lukiokoulutuksen järjestämiskustannukset nousevat pelkästään sopimuskorotuksista aiheutuvan henkilöstökulujen nousun myötä noin 3 %. Rahoitusjärjestelmän muutoksella on negatiivisia taloudellisia vaikutuksia 44:n koulutuksen järjestäjän kannalta. Näistä yli puolella taloudelliset vaikutukset ovat siirtymäajan jälkeenkin enimmillään 10 %. Vain kahdeksalla koulutuksen järjestäjällä taloudelliset vaikutukset ovat siirtymäajan jälkeen yli 15 %.

Kankaanpää sijaitsee rahoituksen määräytymisperusteiden mukaan syrjäiseksi määriteltävällä alueella ja on sen vuoksi jatkossakin oikeutettu korotettuun valtiosuuteen opiskelijamäärän ollessa alle 200. Kankaanpään Yhteislyseossa opiskelee lukuvuonna 2025–2026 165 opiskelijaa ja Honkajoen lukiossa 47 opiskelijaa.

Hallituksen esitys lukiokoulutuksen rahoitusuudistuksesta vahvistettiin 19.12.2024. Käytännössä kunnissa valmistauduttiin tuolloin jo kevään 2025 kuntavaaleihin, mikä rajoitti mahdollisuuksia käytännön valmistelujen käynnistämiseen talouden sopeuttamiseksi. Aikaa talouden sopeuttamiseen ja koulutuksen järjestämisen hallittuun uudelleen strukturointiin jäi käytännössä puoli vuotta, kun huomioidaan yhteishaun 2026 aikataulu ja tänä aikana kunnissa järjestettiin kuntavaalit.

Huomioiden uudistuksen taloudellinen merkittävyys, siirtymäaika ei ole mahdollistanut toiminnan taloudellista sopeuttamista ja turvannut opiskelijoiden yhdenvertaisuutta suhteessa muiden samankokoisten lukioiden opiskelijoihin.

Yritysvaikutukset	Asialla ei ole merkittäviä yritysvaikutuksia.
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Mika Hatanpää
Päätösehdotus	Kankaanpään kaupunki päättää hakea lukiokoulutuksen yksikköhinnan harkinnanvaraista korotusta vuodelle 2026.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Täytäntöönpano	Lukiokoulutus
Lisätietoja antaa	Lukion rehtori Mari Fabig puh. 044 5775 280
